

УДК 331.25

Пулька В.С., Шведа Н.М.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСНОВНІ ПЕНСІЙНІ СИСТЕМИ В СВІТІ

Pulka V., Shveda N.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

MAIN PENSION SYSTEM MODELS AROUND THE WORLD

У світі використовуються різні моделі пенсійних систем, засновані на трьох ключових стратегіях, до яких відносять солідарну, накопичувальну та змішану стратегії. Суть солідарної системи ґрунтується на принципі утримання пенсіонерів за рахунок працюючих громадян. За цією системою працюючі громадяни щомісяця сплачують страхові внески до пенсійного фонду, з якого виплачуються пенсії тим особам, хто вже вийшов на пенсію. Розмір пенсійних виплат визначається на основі двох показників: тривалість трудового стажу та рівень заробітної плати особи [1, 2].

Солідарна пенсійна система має свої плюси і мінуси. До її переваг належать: гарантоване пенсійне забезпечення для всіх громадян, незалежно від рівня їх доходів; проста та зрозуміла структура для учасників; забезпечення базового рівня доходу для літніх людей. Проте є і мінуси, до яких відносять: за умов старіння населення та низької народжуваності система стикається з фінансовими проблемами; розмір пенсії не завжди відповідає тому рівню життя, який людина мала працюючи; система не встигає за змінами на ринку праці та в економіці.

Накопичувальна пенсійна система включає щомісячні обов'язкові відрахування для власної пенсії і часто зводиться до участі громадян у державних, корпоративних або приватних пенсійних програмах (фондах), де акумулюються майбутні пенсійні заощадження. Досвід багатьох країн показує, що важливу роль у загальному пенсійному забезпеченні відіграють додаткові недержавні пенсійні програми. Внески до такого фонду можна сприймати як інвестицію, яка принесе дохід після досягнення вкладником пенсійного віку, визначеного у договорі. Недержавні пенсійні фонди можуть мати різний формат: у них можуть брати участь як окремі громадяни, які прагнуть накопичити кошти на старість, так і роботодавці, піклуючись про пенсійне забезпечення своїх працівників. Такий вид пенсійної системи здобув високий рівень довіри серед населення [1]. Плюси накопичувальної системи: інвестиції можуть генерувати додатковий дохід, збільшуючи розмір майбутньої пенсії; додаткові заощадження надають більше можливостей для комфортного життя на пенсії. Як недолік можна виділити потребу в стабільному і достатньо високому доході, щоб мати можливість відкладати кошти; відсутній надійний механізм інвестування коштів фондом [2].

Змішана модель поєднує елементи як солідарної, так і накопичувальної систем, створюючи більш збалансовану пенсійну стратегію. У сучасному світі рідко зустрічаються системи, засновані виключно на солідарній або накопичувальній моделі. Найпоширенішим та найефективнішим варіантом є змішана система, яка в ідеалі дає можливість працівнику краще забезпечити себе на пенсії, мінімізуючи ризики [1].

Список використаних джерел:

1. Пенсійні фонди у світі. URL: https://knpf.bank.gov.ua/uchasnykam/baza_znan/pensiini_fondy_u_sviti.html
2. Солідарна пенсія: що це, і що потрібно знати. URL: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20240604-shho-take-solidarna-pensiya-ta-hto-yiyi-otrymaye/>